

Előfizetési díj:

Egész évre 8 Kor. Félévre
4 Kor. Negyedévre 2 Kor.
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer
18 fill. többszöri hirdetés-
nél 14 fill.

Nyilt-tér petit sora 24 fill.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Börmentetlen leveleket csak
ismert kezeztől fogadunk el

Kéziratok nem küldetnek
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“, a megyei községi- és körjegyzők, a „Kanisai és novai járási községi és körjegyzők egyetel“nek, valamint a „Légrádi takarékpénztár és önszegélyző szövetkezet“nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

A világítás kérdéséhez.

A városok gazdasági életében a célszerűen berendezett világítási telepek igen nagy fontossággal bírnak nemcsak azért, mert közrendészeti szempontból az utak és utcák kifogástalan világítását lehetővé teszik, hanem főleg azért, mert a teleppel együtt ipari vállalatok is keletkezhetnek.

Igy nem tisztán fényüzési célok követelik azoknak felállítását, hanem a városok anyagi viszonyainak érdekében, mint biztos jövedelmezésű bevételi források, a városok költségvetéseit sok tekintetben tehermentesítik.

Ha iparilag jobban fejlett országokban a városi községek maguk nem tartják fölöslegesnek ilyenmű vállalatokba bocsátkozni: mennyivel szükségesebb nálunk, hogy a város, mint kezdeményező és utmutató, lépjen fel és a maga erejéből, a vezető férfiak közreműködésével oly telepet létesítsen, amelynek jövedelmezősége egyrészt súlyosan érzett városi pótlóadó leszállítását megengedi, másrészt pedig olcsó hajtó erőt szolgáltatson a kisipar rendelkezésére.

A mai időben nagyon is előre haladt technika pedig ezt lehetővé teszi s tudunk eseteket reá, hogy célszerűen berendezett, jól kezelt világítási telep a városi polgárság jólétének számbavehető kuforrása lett. Nem is szólva arról, hogy tetemes megtakarítások váltak lehetségessé azáltal, hogy a magánfelek lakásaikat sokkal jobban és sokkal olcsóbban világíthatták meg az új fényforrással, mint a közkeletű petroleum világítással.

A „Kaparj kurta, neked is lesz“ — jó magyar közmondást nálunk még mindig nem akarják megérteni s ha világításról van szó, azonnal a legmodernebb világítási eszköztől, a villamos erőről ál-

madoznak. S nem akarják megérteni, hogy a villamos világítás költsége semmi arányban sem áll azzal a fényhatással, a melyet még most nyújt. S nem veszik számításba azt, hogy a villamos telep jövedelmezőségének lehetősége attól a nagy iparteleptől függ, melyet vele kapcsolatban üzemben tartanak, s melynek felállítása oly nagy tőkebefektetést kíván, melyre képtelenek vagyunk.

S évtizedeken át nyögik azok a városok az új világítási eszköz terhéért, melyek anyagi erejüket felülmúló vállalkozással nem létesíthették a villamos világítást s most ki vannak szolgáltatva azoknak a vállalkozóknak, kik szerződés kötéskor csak a maguk érdekeit tekintették. A magánfelek pedig oly méreg drága áron kapják a világítást, hogy vágyva-vágyakodnak a petroleum lámpások ideje után.

Hiszen két évvel ezelőtt nálunk is majdnem létre jött egy magánvállalkozóval a szerződés villamos világításra, melynek hatásaira csak aggodalommal tekinthettünk, mert oly vállalatnak kellett azt minősíteniünk, melynek súlyát még az unokák is érezhették volna. Hogy a tervezett dugába dőlt, az városunkra nézve nagy szerencse volt, mert anyagi erőnk ép oly mértékben multa felül, mint amely mértékben nem fokozta volna vele kapcsolatban felállítandó ipartelep a forgalmat és keresetképességet városunkban.

Fölsőlegesnek tartjuk, hogy azt a létre nem jött vállalatot most megbíráljuk; azonban nem volt tanulság nélkül annak a beható tanulmányozása, mert azt a maggyőződést érlelte meg bennünk, hogy Zalaegerszeg viszonyainak legjobban megfelel oly világítási telep, mely szerény igényekkel lép fel s mely, mint a város vállalata, csakis a városi polgárok érdekeit mozdítja elő.

És csak oly világítási telep érdemi meg, hogy vele minden melléktekinetek nélkül érdemileg foglalkozunk, mely a mi anyagi erőinket felül nem mulja s mely a város kezelése alatt, a városi képviselőtestület ellenőrzése mellett, a magánfelekkel szemben mindazokat a biztosítékokat nyújtja, melyek azt népszerűvé és hasznot hajtó vállallattá teszik.

Az urhatnáság mindig szánó mosolyra készlet bennünket, ép azért milyen képet nyujtana a mi városunk, ha a modern kor legmegbízhatóbb és legdrágább világítását, a villamos rendezné be városunk, mely ipari tekintetben teljesen hiányban van mindazoknak az előfeltételeknek, melyeknek dacára ez a világítás másutt sem felelt meg.

Hiszen épen ellenkezőleg, az igazi érdem abban áll, hogy szerény eszközökkel kezdjünk, az alkotásokat okszerűen felhasználjuk és fejlesszük s ha már biztos eredményhez jutottunk, nagyobb méretű vállalatba bocsátkozunk.

S míg ez az eljárás biztosan célhoz vezet: addig megfordított uton haladva, oly zavarokba és lehetetlen helyzetekbe jutnánk, melyek bennünket kikerülhetlenül a tönkrejutáshoz vezetnénk.

Lapunk má: helyén ismertetjük azokat a világítási telepeket, melyekben vizgált állitanak elő s melyek az illető városok illetve testületek kezelése alatt teljesen megfeleleket rendeltetésüknek. A városoknak a polgárság megterhelhetése nélkül oly jövedelmező forrásává váltak, mely sok közhasznú intézmény felállítását lehetővé tette; a lakosságnak pedig oly fényforrásokat bocsátott rendelkezésére, melyek aránytalanul jobbak és olcsóbbak, mint akarmely más világítási eszközök.

S.

A „Zalamegye“ tárcája.

Demény őrnagy.

Csatakép az 1848/49-iki szabadságharcból.
Irta Földes Imre.

Már teljes három óra óta folyt a csata. Elkeseredett bátorsággal küzdöttek mind a két oldalon.

Nagyobb számban voltak az osztrákok, de ott állott velök szemben a magyar had élén Damjanics, ki egymaga többet ért egy jól felszerelt seregnél. Pedig már csak szóval biztathatta katonáit, nem vehetett részt a harcban; lábsebe, melyet a csata hevében kapott, megakadályozta abban, hogy személyesen vezethesse fiait!

Fehér lovára köttette magát a csata megkezdése előtt. De azért mindenütt megjelent, a hol szükség volt biztató szavára.

Harcoltak is a „fiuk“ úgy; a hogy soha.

De mind hiába. Az osztrákok előnyösebb helyzetet foglaltak el. Ágyu-ütegeik csak úgy ontották a vészhozó golyókat.

Damjanics egy utolsó kísérletet határozott el. Általános rohammal kiverni a nagyobb számú császáriakat állásukból. De előbb el kellett távolítani az egyik dombtól az ellenséges ágyu-üteget, mely iszonyu kartácsaival elsöpörhette volna az egész hadsereget.

A 3-ik zászló alját szemelte ki Damjanics erre a veszélyes küldetésre. Nemrég toborzották össze annak a zászlóaljnak a legénységét. Csupa tejjőlös száju gyerek. Még alig szagoltak lőporfüstöt. Tűzben sohasem voltak. De a vezérük, Demény őrnagy, egyike volt Damjanics legvittebb tisztjeinek.

Mikor Demény meghallotta a parancsot, zászlóaljának élére ugratott.

— Utánam gyerekek! Meghalunk a hazáért! Előre! — Aztán megindult a fekete lován. A 3-ik zászlóalj utána. — Hajrá! — Fölséges roham volt az! Szuronysegezve rontottak fel a dombra, szó nélkül, piros arcúval. Nem volt azok között egy sem sápadt. Az őrnagy ott vágatott előttük, lovon fel a meredekre. Azt se tudta volna utána csinálni senki.

Az ágyu üteg tüzei kacagva nézték a vakmerően ellenük futó csapatot.

— Földre gyerekek! — kiáltotta az őrnagy. A 3-ik zászlóalj villámgyorsan levetette magát a földre. Csak az őrnagy ült tovább a lován. Fejük felett búgtak a gránátok; süvöltött a kartács. Deményt egy sem találta.

— Előre gyerekek! — A zászlóalj újra megindult. Fel a dombra! Az ágyu-üteg újabb lövései elől már nem volt idő a földre vetni magukat. A zászlóalj fele elmaradt bizony az utban véresen.

De a másik fele rohant tovább.

Nemsokára dühörögve tért vissza a 3-ik zászlóalj a magyar táborba. Hozták az ágyukat.

Demény Damjanics elé lovagolt.

— Tábornok ur, a 3-ik zászlóalj-fele meghalt, de az ágyukat megszerezte.

És már hallani lehetett, amint az elfoglalt üteg a császáriak ellen ontotta golyózáporát.

— Jól van őrnagy uram. De nincs időnk gondolkodni! Rohamra!

Az őrnagy visszanyargalt csapatához.

— Gyerekek, csak nem tőrjök, hogy élve maradjunk, míg a többiek odavesztek? Utánam!

A gyerekek pedig megindultak.

— „Hajrá! Előre!“

Peregtek a dobok. Riadtak a kürtök. Damjanics megadta a jelet az általános rohamra. Rengett a föld, zúgtak a golyók.

A 3-ik zászlóalj mindig elől. Élén ott lovagolt az őrnagy. Azt nem fogja a golyó. Mosolygó arccal harcolt. A gyerekek az ő nevét kiáltják, a mint az ellenség soraihoz érnek.

A császáriak érzik a veszélyt és azért megfeszített erővel küzdenek. Egy óriási hangyabolyvá lesz a két tábor. Csak a 3-ik zászlóalj küzd zárt sorokban. Oh, nem új legények már, kiállták a tűz próbát vesztettül!

— Előre gyerekek! Tovább!... Tovább!...

Puska tussal küzdenek már; minden talpalatnyi helyért vér folyik.

Nemsokára felharsan a takarodó; a császáriak visszavonulnak

A 3-ik zászlóalj utánuk!

Késő éjjel tértek vissza a táborba. Nem jöttek azok vissza sohasem úr-kézzei. Foglyokat hoztak. Még egy tábornokot is.

Damjanics elejűk lovagolt és megdicsérte a csapatot. A gyerekek „eljen!“ — éljen!“-t kiáltottak a beszéde után, hogy a már alvó tábor is felébredt és versenyezve eljente velük Demény őrnagyot.

— Mondja csak őrnagy ur, fordult Damjanics Deményhez, micsoda amulettje van magának?

Nekem, tábornok ur? Semmi sem.

— Nono! Bizonyára imádkozik magáért valaki, szép őrnagy uram. Ne tagadja.

— Csak imádkozott, most már nem... felelte búsan Demény!

— Hát akkor, mi az ördög óvja meg a golyóktól? Láttam, hogy harcolt. A gránátok ott pattogtak a feje felett, de magának kutyabaja.

— Ez a baj, tábornok ur. Nem vette észre? Kereselem a halált!... De nem találom.

Mikor azt mondta, hogy „kereselem a halált“, úgy villogott a szeme, mintha azt értené alatta, hogy keresek valakit, akit csak a halál után találhatok fel.

— Kereselem a halált, tábornok ur, de hiába! Még nem is igen ejté ki a szót, midőn szó nélkül lefordult a lováról lövés találta, A golyó az osztrák foglyok közül jöhetett.

A 3-ik zászlóalj megdühödve rohant reájuk, hogy megbüntesse az orozva gyilkolót.

Az őrnagy ott feküdt a földön. Beszélt még.

— Itt a halál, tábornok uram!... Látna... látna... A mikor kerestem, nem találtam... De a mikor ő keres engem, akkor meg is talál!...

Boldogan kacagott.

A 3-ik zászlóalj vi-szatért, magával hozta a gyilkost. Egy buta arcu cserépár volt. Damjanicsot akarta lelőni, Deményt találta. Nemsokára ott függött az egyik fán. Nem érdemel az ilyen ember golyót!

Demény utolsó szavait a gyerekekhez intézte:

— Elvárom fiuk, hogy nemsokára utánam jöttök.

A megyei tanítók közgyűlése.

A Zalamegyei Általános tanítótestület évi rendes közgyűlését f. hó 4-én tartotta Perlakon Szalay Sándor testületi elnöknek elnöklése alatt a megyebeli tanítók szép számu részvétele mellett.

A közgyűlést megelőzőleg 8 órákor ünnepélyes Veni Sancte volt, amelyet Varga József plebános tartott; utána a vármegye tanítósa leróta a kegyelet adóját a haza nagy vértanújának, Gáspárnak Márk szentferencendü szerzetesnek emlékére íránt, koszorút helyezvén emlékoszlopára, miről lapunk más helyén szólnak.

A közgyűlést a perlaki társaskör helyiségében 9 órákor nyitotta meg Szalay Sándor tanítótestületi elnök; megnyitó beszédében megemlékezett a napirenden levő országos tanügyi kérdésekről, melyek éveken keresztül érlelődtek s melyek közül nem egyhez évekkel ezelőtt arról az örvendetes dologról, hogy míg egy negyed század előtt a tanügyi dolgokkal csak szaklapok foglalkoztak, addig ma a napisajtó nap-nap után nemcsak megemlékezik, hanem egyúttal tüzetes megbeszélés tárgyává is teszi a tanügy terén felmerülő eszméket: jól eső örömmel mutatott rá arra a meleg érdeklődésre, melylyel a nagy közönség a tanítók munkáját kíséri és igyekszik kivenni a nevelés munkájából a maga részét: mind ezeknek az örvendetes jelenségeknek folyamánként jelzi a tanügy arany korszakának a hajnalhasadását, amelynek teljes kibontakozásához elengedhetetlen feltétellül fűzi az egészséges tanítói közszellemet, amelynek minél nagyobb mérvben való ápolására hívta fel a vármegye tanítósa; végül üdvözölte a közgyűlésen megjelent vendégeket.

A lelkes éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után szót kért dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő s nála megszokott ékeszólással elmondott következő beszédében foglalta egybe s adta elő a határozó szöveget oly nagy fontosságú perlaki állami iskolának történetét:

Engedjék meg, hogy hosszú szónoklat helyett egy rövid visszaemlékezést beszéljek el Önöknek.

Ép 17 esztendővel ezelőtt, tehát 1884. július havában történt, hogy zalavármegyei tanfelügyelői állásomat elfoglalva, még az első tollvonást is alig tettem meg irodámban, amidőn a vármegye akkori alispánjának távirata Perlakra szólított, hogy a főmérnökkel egyetemben erőpróbát tegyünk az állami iskolának a Filanda épületből kialakított harmadik tanterme hordképességéről.

Mily keserves kezdet volt ez! A tantermeket majdnem úgy kellett kivájni a régi mohós Filanda kötömegekből, szivekből pedig csak nehezen lehetett kikeltetni a muraközi népoktatásügy fejlődése iránti hitet és bizalmat.

Egyszer aztán összefogott a közoktatási kormány, a vármegyei hatóság, a társadalom és tanítósa buzgalma és áldozatkészsége s az elvetett mag kihajtott egy szép ombos fává.

A régi korhadtt ház helyébe egy derék palota épült; a 39 növendékkel megnyitott állami elemi iskola tiz tanteremmel működő fiú- és leányiskolává fejlődött. Van ezen kívül Perlaknak gazdasági ismételő iskolája, iparos tanonciskolája és három ovodája több, mint ezer növendékkel.

Mindezeket pedig e percben, midőn a megyei általános tanítótestület először tartja nagygyűlését Perlakon, azért említem fel, hogy rá mutassak a viszonyoknak azon — hitem szerint — csodás találkozására, miszerint a perlaki iskolázás történetében szimbolizálva van a muraközi népoktatásügy so sa.

Mintha mi is erőpróbát tartanánk eddigi munkánk hordképességéről. Elbírná-e a magyar művelődés és érzés szent céljaink fényes templomát?

No hát milyen tisztelt hölgyek és urak, ha a mi buzgalomunk és pályaszeretetünk összekötő kapcsa lesz a közoktatási kormány és társadalom áldozatkészségének: akkor a perlaki ezer növendék legendája ismétlődni fog a muraközi növendékek nemzedékeinek százezeiben és minden községben és minden szivben lesz oltára a közös édesanya, a magyar haza imádott képének!

Nincs több mondani valóm!

A magyar állami és nemzeti egységnek nemes hevülete, áldása és boldogsága férfi koromnak ápolja tovább is e szent lángot a mi sziveinkben. Hogy amint a Zala vagy Szala győzött és hódított jelentett már a vezérek korában: akkép koszoruzza dícső győzelem a zalamegyei tanítók szellemi munkáját! Isten áldja Önöket!

Kitörő éljenzés kísérte a vármegye köztisztviselőiben álló tanfelügyelőjének mély érzéssel és szónoki lendülettel elmondott ezt a beszédét.

Majd felolvasták dr. Jankovich László gró főispánnak a testület elnökéhez Karlsbadból küldött levelét, melyben megköszönve a közgyűlésre való meghívást, sajnálatának adott kifejezést, hogy az idej közgyűlésen személyesen nem vehet részt. A közgyűlést megjelentezte a főispánt, sajnálatlaltal véve tudomásul elmaradását, majd áttért a tárgysorozatba felvett ügyek tárgyalására.

Waligorszky Antal tanítótestületi alelnök az egyesület egy évi működését feltüntetve, mintaszerű gondossággal és körültekintéssel egybeállított jelentését a közgyűlés helyesléssel vette tudomásul.

Ezután Nagy Ferenc draskoveci állami iskolai tanító »A házi és iskolai nevelés napjainkban« címmel igen tanulságos felolvasást tartott és ezt a kiváló fontosságú tanügyi kérdést teljes megvilágításba helyezte. A közgyűlés a felolvasónak jegyzőkönyvileg fejezte ki elismerését.

Hajgató Sándor nagykanizsai polgári leányiskolai tanárnak »Az állatvédelemről« régebben írt s az egyesület részéről pályadíjjal jutalmazott s napjainkban napirenden lévő állatvédelem kérdését felölöl értekezését Farkas Vilma nagykanizsai állami elemi iskolai tanítónő

olvasta fel. A közgyűlés úgy a szerzőnek, mint a felolvasónak jegyzőkönyvileg mondott köszönetet.

Egyúttal Békési Elek zalakoppányi áll. segélyezett községi iskolai igazgatótanítónak indítványára ajánlja a közgyűlés a tanítótestület tagjainak, hogy egy-egy levelező lapon kérjék Hermann Ottónak a madárvédelemről népszerűen írt, igen tanulságos és az állatvédelem kérdését teljesen felölöl művét a földművelésügyi minisztertől, melyet ez ingyen ad a levélbeli megkeresésre s tél idején adja át olvasmányul a község gazdáinak, hogy abból közelebbről megismerkedhessenek az állatvédelem kérdésével.

Kaan Irma nagykanizsai áll. elemi iskolai tanítónő tartott ezután a növényvédelemről egy gondosan egybeállított, közhelyesléssel találkozott, poétikus felolvasást, melyért kapott sok tapsot és jegyzőkönyvi elismerést.

E felolvasással kapcsolatban elfogadta a közgyűlés Péterffy József zalaegerszegi gazdasági iskolai tanítónak azt az indítványát, hogy a téli népies előadások keretében az előadást tartó tanítók igyekezzenek felvenni az állat- és növényvédelmet, hogy ez uton is rá terejék a köz népi figyelmét erre a kiváló fontosságú kérdésre.

Az ez után tartott tiz perenyi szünet után Bánovich János nagykanizsai áll. elemi iskolai tanító »A testi fenyték az iskolában« címmel ismertette a napirenden levő ezt a pedagógiai kérdést nagy alaposággal és szakértelemmel. A közgyűlés köszönetét fejezte ki érte jegyzőkönyvileg.

Végül Körmeny Pál langvizi községi iskolai tanítónak a szeretet és bot cím alatt humorosan megírt, általános derültséget keltett értekezését, melyben a tanítók ellen a közel multban intézett kirohanást éles szarkázmussal ostorozta, olvasta fel Kertész József nagykanizsai izr. polgári iskolai tanár s a közgyűlés mindkettőnek jegyzőkönyvileg köszönetet mondott.

A közgyűlés ezután folyó ügyek tárgyalására tért át. Az Eötvös-alap kezelőbizottságának a tanítóknak az Árvaházból kikerült árvái gondozása tárgyában megindított mozgalom ügyét feltüntetve felhívását tüzetes tárgyalás végett kiadja a közgyűlés a járásköröknek.

Az előtervezetlet Kaan Irma, Almásy János és Éles Károly tagokat küldötte ki a pénztár megvizsgálására, melyről a közgyűlésen Kaan Irma tett jelentést, mely szerint a pénztári számadást rendben találták s a pénztári készlet 573 kor. 51 fill. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a bizottság javaslatához képest Kertész József testületi pénztárnoknak a mintaszerűen vezetett számadásért s a pontos kezelésért jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét és elismerését.

Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő indítványára a közgyűlés abból a ritkaünnepélyből, mely Margitai József csáktornyai tanítóképző intézeti igazgató családjában lefolyt, nevezett igazgatót átiratban üdvözli, melyért a közgyűlésen jelen volt igazgató meghatva mondott köszönetet.

Peczek György alsómuraközi egyházi tanfelügyelő indítványára a közgyűlés a vándortanítás mielőbbi megkezdése tárgyában a kir. tanfelügyelőség útján keresi meg a földművelésügyi minisztert.

Szentgróth város előjáróságának meghívására a jövő közgyűlés helyül Szentgróthot jelelték ki.

A tanítótestületi főjegyzőjének tiszteletdíját további rendelkezésig 40 koronában állapították meg.

Az alelnöki jelentésben foglalt indítványhoz képest, melyhez hozzászóltak Mencsey Károly, Udvardy Ignác, Békési Elek, a közgyűlés elhatározta, hogy az alapszabályoknak megfelelőleg a körök tartásuk meg évenként a két közgyűlésüket s azok mindegyikén gyakorlati tanítás is legyen.

A központot Mencsey Károly indítványára megbizta a közgyűlés, hogy a járáskörök bevonásával intézkedjék az iránt, hogy a tanítók árvaházánál a tanítótestület alapítványára egy tanuló kijelentessék s egyik szoba ott vármegyénk egy jelesének neve után elvezetessék.

Végül Mencsey Károlynak azt az indítványát, hogy a tanítók árvaházával kapcsolatban tanítómeház létesítessék, hol az elaggott özvegy férfitanítók nyugdíjuk terhére méltányos ellátás és gondozásban részesíttessenek, a közgyűlés kiadja tárgyalás végett a járásköröknek.

A közgyűlés tárgysorozata kimerítve levén, elnök köszönetét fejezte ki Perlak város közönségének a szives vendéglátásért s a tanítók ügyeiről tanúsított meleg érdeklődésért s a közgyűlést bezárta, amely az elnök lelkés éljenzése mellett délután 3/4 órákor ért véget.

A vizgáz és előállításának telepei.

I.

A vizgáz akkor keletkezik, ha vizgőzt izzó szén fölé vezetnek. A vegyfolyamat a következő: Az izzó szén (c Oaks, feketeszen, barnaszén) a vizgőzt alkotó részreire bontja: hidrogénre és oxigénre, mimellett az oxigén a szénnel szénoxidá, illetve széndioxidá vegyül. A vizgáz valóban hidrogén és szénoxid gázoknak keveréke csekélyebb széndioxid tartalommal. A vizgáz előállításánál az egész tüzelő anyag gázalakba vezettedik át, míg a közönséges világító gáznál a szénnek csak egy harmad része használható fel.

Legkönnyebben lehet vizgázt fekete szénből előállítani de mivel előnyös árban ezt nem mindenütt lehet beszerezni, Strache dr. bécsi műegyetemi tanárnak sikerült a gáz előállítására szolgáló készülékeket úgy berendezni, hogy barna szénből ugyan oly eredménnyel előállítható a vizgáz. (Városunkhoz legközelebb fekvő barna széntelep Goluboveczen van, a honnan például a pettauai gázmű is a felhasználandó kőszentet kapja.)

A vizgáz meggyújtva kékes lánggal ég, mely általában nem kormos s ily állapotban fűtési és motoroztatási célokra közvetlenül használható. Ha vele világítási akarunk, akkor izzó testet, az úgy nevezett Auer-égőket kell a lángba beigtatni. A vizgáz melék alkotó

részei közül a vasszénnoxid miatt a rendes égőket használni nem lehet; azért a fenn nevezett tanár oly égőket szerkesztett, melyek a vizgáznak világítási célokra való felhasználását lehetővé teszik s pedig oly eredménnyel, mely eddig páratlan a világítási technikában.

Mert az a magas hőfok, melyet a hidrogen láng előidéz s mely az izzó testet a fehér izzásig hevíti, a fénynek tiszta fehér színt kölcsönöz s az izzó test keménységét is nagyban fokozza. Az a zöldes árnyalat, mely a világító gáz Auer égőiből kiárad, itt nem lép fel. Továbbá teljesen fölösleges az üveghenger, mert az égő szerkezeténél fogva a láng az izzó tesnek megfelelő alakot nyer s a légvonatot nem bántathatja.

Dacára, hogy a lángnak hőmérséklete igen nagy, mégis igen csekély az a hőmennyiség, mely belőle a világított térbe áramlik. A láng hőmérséklete független az elégett gáz mennyiségétől, de a kisugárzott hőmennyiség függ attól a gázmennyiségtől, mely elég. Már pedig a vizgáznál az eléggő gáz mennyisége a fényhatáshoz igen csekély értékű arányban áll, azaz igen kevés gáz használható fel igen nagy fény előállításánál. Továbbá elenyésző csekély a széndioxid mennyiség is, mely köszéngázzal való világításnál leginkább okozza termeknek és szobáknak egészségtelen voltát. Hogy fogalmunk legyen a keletkező széndioxid mennyiségéről, a gáz fogyasztásáról, a hősugárzásról és az oxigen elhasználásáról, ide iktatjuk a következő összehasonlító számokat: Egy ezer gyertya láng fogyaszt óránként nyílt köszéngáz világításnál 9.1 km., köszén Auer égőkkel 2.1 km., Acetylen 0.7 km., vizgáz Auer égőkkel 1.7 m. — Széndioxid keletkezik ugyanabban a sorban: 4.82 km., 1.11 km., 2.00 km., 0.66 km. Kisugárzott hőmennyiség: 45.500 Cal, 10.500 Cal 8.400 Cal, 4250 Cal a villamos izzólámpáknál 2970 Cal, tehát ép oly kevéssé érezhető a vizgázlángok kisu gározza hőmennyiség, mint a villamos világításnál izzólámpákkal.) Az oxigen elhasználása pedig: 11.1 km., 2.6 km., 1.8 km. és 0.78 km.

Mind ezen számokból kiviláglik, hogy hygiénailag a legjobb viszonyok keletkeznek a vizgázzal való világításnál. Nem terheli túl keletkezett széndioxiddal a termeket, nem melegít úgy, mint a széngáz s nem rontja a levegőt oxigen felhasználásával.

Mivel a vizgázban tartalmazott szénoxid igen nagy mértékben mérgező gáz, eleintén vonakodtak annak általános használatától. De a hosszas gyakorlat azt mutatta, hogy a balesetek száma csekélyebb, mint a szerte bevezetett köszéngáznál. Ugyanis a vizgáz teljesen szagtalan légzem, de hogy a vezetékéből esetleg kiáramló gázt azonnal észre lehessen venni, azt szagosítani kell. Eleintén használták a merkaptant, de mivel ennek az illata nem eléggé jellegzetes, a jelenben Carbylamint használnak. Ennek a szaga oly átható s oly gyorsan terjed hogy azonnal észre lehet venni. Az előállított vizgázt e vegyületnek gázaival csak kis mennyiségben kell keresni s azonnal ki van zárva annak a lehetősége, hogy a gáz észrevétlenül valamely térbe hatoljon, melyben embereknek lélekezni kell.

Levegővel keverve a vizgáz is robbanó elegyet képez, csak hogy a robbanási esélyek sokkal kedvezőbbek a köszéngáznál. Mert míg az utóbbiból már 6—8 térfogat százalék elégséges, hogy a robbanás lehetősége beálljon, addig a vizgáz csak 12—14 térfogatit százalék keverés mellett gyullad meg.

Oly csekély gázfogyasztásnál, mint a milyennel a világításnál szembe állunk, igen csekély hőmennyiség keletkezik, de a fogyasztás nagyobbitásánál valóban teljesen tetszésünkől függ, hogy mennyi hőmennyiséget akarunk előállítani. Azerta vizgáz ipari célokra, gázmotorok hajtására, fűtésre és főzésre kitünően alkalmazható. Mivel a vizgáz lángja minden kormozás nélkül ég és a szoba-fűtésnél a keletkezett hőmennyiség 90%-a, főzőtűzhelyeknél a hőmennyiség 50%-a tényleg eredeti céljára felhasználható, olcsóbb és jobb fűtési anyag nem is képzelhető. Ez annál inkább kitünik, ha tekintetbe vesszük, hogy a jelenleg divó fűtésnél a keletkezett hőmennyiségnek csak 15% köszénkályhákban, főzőtűzhelyeknél pedig csak 3%-a használható föl. A gázai való főzésnél nagy megtakarítás érhető el azzal, hogy egy fazék hevítésre való gázlángot csak addig hagyunk égni, míg az étel benne nem kész s a csap félre való fordítása által azonnal meg is szüntethetjük a hevítést.

A gazdaasszonyok tisztaság szeretete is nagy tetszéssel fogadná ez újítást, mert nagy időmegtakarítás áll elő abban a körülményben, hogy az edényeket kívülről soha surolni vagy tisztítani nem kell, mert a koromnak a nyoma sem rakódik le. Küiőben a fém- és üvegpárbán kitünő szolgálatokat tehet a vizgáz, mert oly magas hőfokot idéz elő, mely például a platinadtót olvasztására s teljesen elégséges.

Továbbá olcsó üzemi gázvasutak motorjainak hajtására könnyen alkalmazható és e tekintetben a vizgáznak még igen nagy jövője van (Már látom a városi teglavetőből a kért anyagot ily olcsó vasuton szállítani a pályaház felé).

Hogy a vizgáz előállítás költsége milyen csekély máz világításra szolgáló készülékek mellett, a következő összehasonlításból tünik ki:

Ezer gyertya fényerejű langnál óránként fogyaszt nyílt köszéngáz 9.1 km. á 3.3 kg azaz 30 kg, Acetylen 0.7 km á 33.0 kg azaz 23 kg, vizgáz 1.7 km á 0.5 kg azaz 0.85 kg köszénet.

(Folytatjuk.)

Az ideges társadalom.

Európa legtöbb népességi rétegének folyton növekvő idegessége a szocialpolitikások, bö esészek és orvosok legkomolyabb tanulmánytárgyát képezi. Ez a borzasztó kulturbetegség az öngyilkosságok és elmebajok szaporodásában, a spekuláció lázban, az ujdonságok után való fáradhatlan hajszában és ezer más beteges tünetekben

nyilvánul, amelyeket megfigyelni naponként van alkalomunk.

Hiszen valamennyien félig vagy egészen idegesek vagyunk és oly egyeneket látunk magunk körül, akik e betegségnek legkülönbözőbb stádiumában lelednek. Az idegrendszer beteges állapotát beszéd közben éles, ingerült hang, gyakran a legesekélyebb külső ok nélkül, a mozgásokban lázas nyugtalanság, társalgás közben a szellemi távollét elárlása és sok más jelenség tünteti fel.

Mindezekről a múlt század első felében még alig sejtették valamit. Mindenki csendesen végezte dolgát és meg volt elégedve, ha tisztességesen megkereshette, amire saját magának és családjának fentartásához szüksége volt, nem vesztette el bátorságát, ha egyszer-mászor szűkebb anyagi viszonyok közé jutott. Az „idegesség”-szót alig ismerték. Ez csak korunknak és a benne rohamosan fejlődő gőz és villamos kulturának a jele.

A „létért való küzdelem” korunk jellemző jelszava s bárha ez a küzdelem szakadatlanul tart, mióta a természetben egyáltalán vannak élő lények, még sem volt még oly heves, minővé a modern államokban az egyes társadalmi csoportok közt mostanában fajult. A hatalmas verseny megingatta és aláasta a kölcsönös bizalmat, belekergette a tömeget a nemeset és szépet kegyetlenül eltaposó önzésbe és a legridegebb anyagságnak nyí ott utat.

Jövendelmink a multhoz képest kétségtelenül szaporodtak ugyan, de ezzel szemben a társadalmi élethez fűződő igények megkétszereződtek; másrészt a pénz értékének csökkenése alatt szenvedünk, aminek nyomában a legszükségesebb cikkekre áremelkedése jár. Magától értetődik, hogy ily körülmények közt nem szabad elvesztelnünk bátorságunkat és erélyesen kell dolgoznunk, hogy szerényen fenntarthassuk magunkat.

Am az egyszerű, szerény életmóddal nem is elégszünk meg; tele tudóval akarjuk szívni azokat az élvezeteket, melyeket az előrehaladt kultúra nyújt. És ha a mérleg nem marad egyensúlyban; ha házi gondok gyötörnek és sok más kellemetlenség éri a foglalkozásukban türelmetlen embereket; lehet-e akkor csodálni, hogy a mindent elforgató hajszában szenvednek idegeik s nagyfokú ingerültség mutatkozik?

De ma már a legzsengőbb ifjuságba hintik el az idegesség magját. A gyermekeknek alkalmatlan olvasmányok által való túlkorai bevezetése a fantázia világába a szellemi erőik fejlődését jelentékenyen csorbitja; hosszabb folytatásnál minden komoly munka iránt ellen-szenet teremt és káros álmódosításba viszi a gyermeket. Még károsabb azonban a gyermekek részére a színház túlkorai látogatása.

Milyen sokat kellene gyermekeinknek tanulni és mégis milyen keveset találunk közöttük, akik legalább félig meddig helyesen gondolkodni tanultak és akik megérdemlik elismerésünket.

Ez a megfelelő tehetségben szükkölködő magasabb műveltség után való hajszája, az agyának túlterhelése megemészthetetlen anyaggal a mai társadalom szenvedésének nem utolsó okozója; elrabolja számtalan fiatal embertől a testi és lelki egészséget és idegesekké teszi őket.

A pálinka mértéktelen élvezete nagyon hozzájárul az idegesség fokozásához és a nyomorúság főforrásának tekinthető.

Ha már most az említett kihágások következtében a test rendes működése megzavarodik, úgy legelőbb álmatlanság áll be. De ezen nagyon könnyen segíthetünk. Hogy csakhamar nyugodt álomba szenderüljünk, néhány csepp morfin oldatot vezetünk a bőr alá s egy-két perc alatt elalszunk. Ennek a következménye azután a morfinisták ijesztő módon növekedő száma.

Félre tehát a csábító álszerekkel, az élesztőpítő szeszszel, meg az álomba ringató morfinummal! Egészséges vér kell nekünk, egészséges vér és vidám kedély! Ezt pedig egyszerű életmóddal érhetjük el: egyszerű, tápláló, nem nagyon sovány és fűszerezett ételek, lehetőleg szesz nélküli italok élvezetével és a szabadságra való minél gyakoribb mozgással.

A vármegye tanítószolgálatának kegyelete.

Zalavármegye tanítószolgálatának minden egyes alkalommal megragad, hogy a vármegye nagy férfainak emléke iránt lerója a kegyelet adóját. Igyekezvén ezzel is hatni a nagy közönségre, hogy tiszteletben tartsa nagyjainak emlékezetét.

A múlt évben Sümeghen tartott évi nagygyűlésük-kor koszorút helyeztek Kisfaludy Sándornak, a haza nagy költőjének, szobrára, az idén pedig Perlakon tartott nagygyűlésük napján hazafias ünnepélyt rendeztek a közgyűlést megelőzőleg Gáspárics Márk szentferenc-rendi tanítószolgálatának, a haza vértanújának, a templom előtti téren felállított díszes emlékoszlopa előtt.

Az ünnepélyes „Veni Sancte” után gyülekeztek az emlékkő előtt a gyűlésre szép számmal egybegyűlt megyebeli tanítók. Ott volt Perlak városának hazafias szellemű intelligenciája, amely oly szép missiót teljesít e határszéli községnek megmagyarosításában; sokan vettek részt a köznépből is.

A kegyelet adójának leroyását a Himnusz-szal kezdték, mely után Szalay Sándor, nagykanizsai állami elemi iskolai igazgató, a Zalamegyei általános tanítói testületnek köszönetetben álló elnöke, a következő, hazafias szellemű áthatott lelkes beszéd kíséretében tette le a vármegye tanítószolgálatának díszes koszorúját a haza vértanújának emlékoszlopára:

Mélyen tisztelt hallgatóság!

Isten házában szentelt falai közül Isten szabad ege alá lépve, az ihletés, mely ott benn az áhitat szár-

nyain emelte lelkünket a magasba, itt künn szent lelkedessé fokozódik, ha a kegyeletes emlékezetnek e márványoszlopára tekintünk; mert érezzük, érezzük kell, hogy imádtott hazánk földjén állva, mindenütt szentegyházban, a vértanukat termő hazaszeretet szentély-óriásában vagyunk.

A hazaszeretet e honfivérrel harmatozott és felszentelt hatalmas szanktuáriumának minden kis rögöbe, minden kis fűszálába, minden kőparányába lelket lehel a mesésen csodás, hősi multnak szelleme, hogy azok nagy némaságukban is fenséges, dicsőítő éneket zengjenek nekünk a hazaszeretet csodáiról; amit csak mi, e szent rögöknek imádói, értünk meg.

És száll az ének szájról-szájra!

Nagy időkről, nagy emberekről!

Arról a mesés korról, mikor tetszázad előtt Isten lelkéből a legragyogóbb szikra, a szabadságszeretet, lángra szította e maroknyi nemzet lelkét és teremtett annak fiaiból ezerével hősokeket, vértanukat.

A gazda elhagyta kenyerét termő éde földjét; az iparos csendes munkatökéjét; a kereskedő üzletét; a szellemi munkás békés foglalkozását; a művész ecsetjét, vésőjét; az író tollát; a költő lantját; a pap Isten oltárát, hogy mindannyian egyetlen egy közös oltárnál, a haza oltáránál mutassák be szabadságszeretetük vérdó-ozaftát a mindenhátró Istennek, aki Szabadságnak legszentebb, legtökéletesebb eszménye.

Ennek a csodás kornak emlékére hálaadó imádságai kell porba omolnunk a végtelen jószág Mindenhatóság, a nemzetörző nagy Isten előtt, hogy a magyar nemzet lelkébe olyan megalkuvást nem ismerő, vértanúságra mindenkor kész szabadságszeretetet lehelt. — Mivé lettünk volna a nemzetpusztító viharok szükeiben, mivé lettünk volna fetszázad előtt is, ha a végtelen szabadság Istene ezt a kis nemzetet már bölcsőjében homlokán nem csókolta volna, hogy valahányszor a haza szent neve csendül meg ajkain, mindannyiszor kigyuljon homlokán és szívében az Isten csók, a szabadságszeretet lángja is!

Vagy nem ez a szent láng gyúlt-e ki a mi szabadságszűzelmünk csodás hőseinek homlokán és szívében és nem ennek isteni ihletéséről lettek-e annyian vértanukká?

Igen!

Ez a láng gyúlt ki Gasparics Márk szerzetes-vértanunk lelkében is, már akkor, amikor béke idején, az oltár mellől apostoli lelkesedéssel hinteggette a hívők szívébe a kazaszeretet szikráit; és kigyúlt különösen akkor, mikor a szabadság vészfelhői szent földünk fölé nyomulván, érről az emlékoszloppal jelölt helyről hirdette a hazaszeretet szent lángolásának gyújtó igéit, hogy: „aki a hazát szereti, Istent szereti; aki elárulja a hazát, azt megveri az Isten”. A szabadság Isteneinek szent tüze ragadta a béke, a szeretet e felkent apostolatát a csaták vérmezéjére is, hogy ott a haza szabadságáért kivont kardját a világszabadság isteni vértanújának szent emlékjével, a kereszttel, megszentelve, baljában a kereszttel, jobbában a karddal a nemzet ama nagy vérkeresztjén is tanúságot tegyen arról, hogy a szabadságért vívott küzdelemben Isten lelke van a nemzet fegyverével.

És azután mikor a csodás korszak hősi küzdelmének történeti nagy jelenetei bevégződtek és Világosnál a sötét kárpit legördült; mikor a szabadságért orszá-lánként küzdött nemzet elbukásával az eposzi csodákkal teli szabadságszűzelm nagy nemzet-tragédiává alakulván, már csak a szerepelt nagy hősök elhullása, a zsarnoki hatalom bakónak vérlázító munkája következett: vajjon a kardjától megfosztott lánglelkű szerzetes homlokáról le bírta-e törülni a szabadság Isteneinek csókját a zsarnoki hatalom? Nem! Megölhette; de az Istencsók, a haza- és szabadságszeretet lángja, ott ragyogott utolsó leheletéig fenséges homlokán.

Amikor halálos ítéletét felolvasták előtte, a megbénított országn nyugalmával állott bírái előtt és azt mondta: „Szívesen meghalok szeretett hazámért. Bár én iennék az utolsó áldozat!”

És amikor a bitófához vitték, a világszabadság isteni vértanújának szent jelvényét érintvén ajkaival, akkor is fenséges nyugalommal tett tanúságot a szabadság Istene csókjának szentséges erejéről, letörülhetetlenségéről, mert ajkain utólján is a haza szent neve csendült meg.

„Eljen és éni fog a haza!” Ezekkel az igékkel zárult be a szerzetes-vértanú hősi élete. Így bocsátotta vissza szabadságért lángoló lelkét a szabadság Istenehez.

Jóslata betelt.

A haza él.

És most fetszázad multjával a nagy idők nagy embereinek, a szabadsághős vértanúinak szent nyomait kegyelettel keressük fel, kegyelettel őrizik a megváltozott új idők szabadságapostolai, szabadságszűzelm: a nemzet tanítói, akik nem a vérmezőn, hanem a béke nagy kulturális küzdelmeiben, nem vérök, hanem munka verejtékök hullásával tesznek tanúságot hazaszeretetről. — Elzarádoltak a szerzetes-vértanú emlékoszlopához is, hogy letegyék reá a kegyeletes megemlékezés szerény koszorúját.

És amikor Zalavármegye tanítószolgálatának nevében e koszorút a nagy szerzetes-vértanú emlékoszlopára leteszem: az ő dicső szellemét követve, itt, Isten szabad ege alatt, drága hazánknak vértanú vérvével szentelt földjén, a hazaszeretet nagy szentegyházában, azért imádkozom a nemzetörző Istenhez: lehelje a szabadságszeretet leglángolób csókját a szellem szabadság békés küzdőinek, az új nemzedékeket nevelő magyar tanítószolgálat homlokára és szívébe, hogy annak isteni ihletéséről dicső szabadságharcunk örök eszméinek — az egyenlőségnek, testvériségnek és szabadságnak — nemzetegyesítő, nemzetfen-tartó igazáért lelkek olthatatlan tűzével, szent önfeláldozás-

sal küzdve, töltsék be magasztos hivatásukat! Mert akkor nemcsak éni, hanem virulni és nagygyá és hatalmassá fog lenni a magyar haza! — Amen!

A kegyeletes megemlékezést a „Szózat”-tal zárták be.

Pályázat posta- és táviráda gyakornokjelölti állásokra.

A m. kir. posta- és táviráda-és távbeszélőnél betöltendő 135 gyakornok jelölt állásra a kereskedelemügyi miniszter pályázat nyitott. Ezen állásokra az 1883-ik évi I. trv. cikk 14 §-a alapján mindazok pályázhatnak akik középiskolát vagy ezzel egyrangú más tanintézetet érettségi vizsgával sikeresen elvégeztek, 18-ik életévüket betöltötték és magyar állampolgárok.

Ezen feltételeken kívül a pályázók községi erkölcsi bizonyítvánnyal feddhetlen előéletüket, közhatalosi orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges posta- és táviráda-szolgálatra testileg alkalmas voltukat igazolni tartoznak. Azok, kik a középiskolát mult 1900 évben vagy azt megelőzőleg végezték, kötelesek hiteles módon kimutatni, hogy azóta hol voltak alkalmazva illetve mivel foglalkoztak.

A pályázat alá bocsátott állásokat a kerületi posta- és táviráda igazgatóságok fogják betölteni, számszerint minden igazgatóság (15) tizenötöt. — A sajátkezűleg írt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt kérvények a már közszolgálatban állók által felettes hatóságuk, közszolgálatban nem levők által pedig az illető főszolgabíró vagy polgármester útján folyó évi július hó 31-ig, a szerint hol a pályázók alkalmaztatást óhajtanak nyerni, — a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári vagy zágrábi posta és távirádaigazgatóságokhoz nyújtandók be, s ha az említett határidőig pályázók kellő számmal nem jelentkeznek, a később érkezett folyamodványokat is elfogadják.

A pályázók közül kiválasztottak az illető postai és távirádaigazgatóság felhívására az igazgatóság vezetőjénél személyesen jelentkezni tartoznak, aki azután felfogadásuk iránt végleg határoz.

A felfogadott posta- és táviráda gyakornokjelöltek eskü helyett ezt pótló fogadalmat tesznek, két korona napidíjban részesülnek s a következő feltételek mellett lépnek szolgálatba: — 1. Állásukat az illetékes posta- és távirádaigazgatóság felhívására f. évi szeptember 1-én vagy ha az igazgatóság másképp rendelkezik, ehhez képest elfoglalni tartoznak. — 2. Kötelesek a posta- és távirádaigazgatóság által kijelölendő hivatalnál, melynek fejeletti hatósága alatt állanak a posta és táviráda kezelet gyakorlatilag elsajátítani, s ott rendes szolgálatot teljesíteni. 3. 1902 évi szeptember hó 1-ére saját költségükön Budapestre illetve Zágrábba helyeztetnek át a posta- és táviráda tisztképző tanfolyam szabályszerű hallgatására. 4. A posta- és táviráda tisztképző tanfolyam tartama alatt mint annak rendes hallgatói, a tanfolyam szabályaiban minden tekintetben alá vetik magukat. s a beiktatási és a tandíjakat, ha ezek alól a szabályzat alapján fel nem mentetnek fizeti tartoznak. 5. Napidíjaik élvezetében a tanfolyamnak 10 óra terjedő ideje alatt is megmaradnak de ennek fejeben a tanfolyam székhelyén levő posta- és távirádaigazgatóság rendelkezése szerint szabad idejükben gyakorlati szolgálatot tenni tartoznak. 6. Akik ezen feltételeknek eleget nem tesznek vagy akiknek magatartása, avagy megbízhatósága kifogás alá esik, valamint azok is, akik a posta- táviráda és távbeszélő szolgálatra más okok miatt alkalmatlannak találhatnak, a szolgálat illetve ezen próbaképeni alkalmaztatás alól egyszerűen felmentetnek. 7. Azok viszont, akik gyakorlati alkalmaztatásuk alatt teljesen beválnak, a posta- és táviráda tisztképző tanfolyam szabályszerű elvégzése s a posta- és táviráda tisztai alapvizsga sikeres letétele után posta- és táviráda gyakornokká neveztetnek ki az 1893 évi IV. t. c. 11 §-ában megállapított, nevezetesen: ha felsőbb tanintézetet végeztek, évi 1000 kor., k. lőnben 800 kor. segélydíjjal; a postai és táviráda tisztképző tanfolyam szabályzata által előírt szakvizsga sikeres letételével pedig igényt szereznek a X. fizetési osztályba sorozott s az 1893. évi IV. trv. cikkben meghatározott illetményekkel járó posta- és táviráda tisztai állásokra.

Ipar- és kereskedelem.

Törvény kommentár kereskedők és iparosok számára. »Az új perrendtartás népszerű kézikönyve, kereskedők és iparosok használatára,“ a budapesti hitelezői védegyelet megbízásából írta: dr. Sgalitzer Gyula budapesti ügyvéd, czímmel hasznos kézikönyv jelent meg. A bűnvádi perrendtartásról szóló törvények azok közé tartoznak, a melyekhez nemcsak a jogászoknak, de a kereskedőknek és iparosoknak is, részint mint panaszosoknak részint mint tanúknak vagy esküdteknek gyakori közük van. Kívánatos tehát, hogy azoknak főbb rendelkezéseiben a kereskedők és iparosok megfelelő jártassággal bírjanak, ami kétségkívül hasznára van magának az igazságszolgáltatásnak is. Ezen tények megfontolása vezérelte a »Budapesti hitelezői védegyelet“ igazgatóságát akkor, amidőn megbízta dr. Sgalitzer Gyula budapesti ügyvédet azzal, hogy írjon a bűnvádi perrendtartásról laikusok használatára népszerű ismertetést. A munka most hagyta el a sajtót és egyszerű megtekintés után megállapítható, hogy czélját teljesen elérte, a mennyiben az új bűnvádi perrendtartás főbb rendelkezéseit világos, bárki által könnyen megérthető nyelvezettel írja meg a laikusok számára. A könyv ára 1 K. 20 fillér és minden könyvkereskedésben kapható.

A kereskedő ifjak nyári mulatsága. A június hó 30-ára hirdetett népiünnepély a várakozásn felül jól sikerült. Kereskedő ifjuságunk nagy reklámja városunk

színe-javát kicsalta a kaszaházi kertbe, mely ez egyszer szüknek bizonyult népünnepély megtartására. Amly terjedelmes volt a műsor, annyira kielégítette a megjelent közönséget. A színészek egytől-egyig derekasan betöltötték szerepüket; a hangversenyek, tűzijáték és a sok tréfás szórakozás a közönségnek kedves mulatságot szerzett. A jövedelem 900 K., melyből a költségek levonása után megmaradt 720 K., melyből a szintársulat 512 koronát, a Chanuka egyesület 110 koronát kapott. A nagyérdemű közönségnek, mely a kereskedő ifjuság bármily irányu mozgalmát annyira jóakarattal karolja fel, hálás köszönetet mond a rendezőség. Felülfizettek: Weisz Eduard, Fischer László, Fischer Pál 5—5 K., Nagy László 4 K. 20 f., Berger Ignác (Csorna), Udvardy Ignác 4—4 K., Schütz Sándor 3 K. 60 f., dr. Obersohn Mór, N. N., Löwenstein Jakab 2 K 80—2 K 80 f., Balassa Benő, Báró Solymossy 2 K 40—2 K 40 f., Kluger Salamon 2.20 f., dr. Fürst János, Fängler Mihály, Krosetz István 2—2 k., Kluger Jenő 1 k. 80 f., Rosenberger Zsigmond, Schönbrunn Nándor 1 K 60—1 K 60 f., Morandini Tamás, Schütz Samu 1.40—1.40 f., dr. Rosenthal Jenő 1 k. 20 f., dr. Révfy Zoltán, Zollner Izidor 1—1 kor., Sperlagh Géza, dr. Fürst Béla, Mautner Jenő, Schwarz Mór (sütő), Franck Adolf, Heinrich Vilmos, Gross Mór, özv. Gráner Mihályné, Eisinger József, Reich Samu, Rechnitzer Miksa 80—80 fill., Haas Miksa, 50 fill., Deutsch Gyula, N. N., Heinrich Pál, Stern Lipót, Garai Benő, N. N., Gerő Béla, Fürst Heinrich, Goldner Ödön, Komlós Miksa, Farkas L. László, N. N., N. N., Milhoffer Samu, N. N., N. N., N. N., Radó Antal, Gráner Izidor, Mausz Ferenc, Csiklós Zsigmond, Rágendorfer Géza, Neumann Albert, dr. Halász Miksa, Sényi főhadnagy, Pálffy szászados, Giczey főhadnagy, Domokos Ignác, Sommer Sándor, Erdélyi, N. N., Halász vívómester, Kohn Jakab, Braun Lipót, Rechnitzer Salamon, N. N., Mező tiszteljes, Varga Vilmos, N. N., Hajk István, Grünvald Aladár, Gráner Gézáné, Singer Samu Fischer és Zuga, Klein Ignác, Kovács Géza, N. N. 40—40 fill.

A zalaegerszegi ipartestület az elaggott és munkaképtelenné vált iparosok alaptökéjének gyarapítására, s részben az épülő testületi színház berendezési költségeinek fedezésére folyó évi augusztus hó 4-én a Barossligeti vendéglő kerti helyiségében sorsjátékkal egybekötött zártkörű nyári táncmulatságot rendez. Belépti-díj személyenként 1 korona. Egy sorsjegy ára 20 fillér. Felülfizettek köszönettel fogadtatnak és hirtalpig nyugtáztatnak. Kezdeté délután 4 órakor. Tekintettel a jótékony célra, felkérjük a t. Czím, hogy a sorsjátékhoz bármily értékű nyereménytárgyat Breisach Sámuel ur könyvkereskedésébe küldeni sziveskedjék. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság augusztus hó 11-én fog megtartatni.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Lapunk jelen száma ebben az évnegyedben első levén, kérjük az előfizetés szives megújítását.

A lap kiadóhivatala.

Dr. Wlassics Gyula miniszter üdvözlése. A »Zalamegyei általános tanitói testület« Parlakon f. hó 4-én tartott közgyűléséből dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő indítványára dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztert a következő táviratban üdvözlölte:

Nagyméltóságú dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak Budapest. A zalavármegyei általános tanitótötestület mai perlaki évi gyűlése alkalmából Gáspárics Márk emlékének hódolva, kegyelettel emlékezett meg Excellentiádról, ki az első koszorút helyezte a hős vértanu emlékkövére. A Gondviselés úgy akarta, hogy az egész nemzet szellemi fejlődésének békés útjain is Nagyméltóságod legyen első, legyen vezér és apostol. Fogadjon mély hódolatunk és ragaszkodásunk kifejezését azon hó kívánsággal, hogy a jó Isten Excellentiádat Muraköz népoktatásügyének felvirágoztatására soká és boldogul éltesse, Szalay Sándor elnök, dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő.

Nyílt levél. Skublics Jenő, a zalavármegyei szabadelvű párt elnöke, Köller Istvánhoz, a zalavármegyei szabadelvű párt alelnökéhez, f. évi június hó 28-áról kelteve, a következő levelet intézte:

Kedves barátom!

Miután az általános képviselőválasztások ideje mindinkább közeledik, szükséges, hogy a zalamegyei szabadelvű párt központi bizottsága tevékenységét fokozottabb mérvben megkezdjé.

A képviselői kerületek pártszervezései már a múlt évben nagy részben készültl vitetvén, most már leginkább a személyes kérdések elintézése és a személyekben megállapodások kényes kérdése fogja képezni a párt legsürgősebb és legfőbb feladatát.

En, mint a zalamegyei szabadelvű párt elnöke, még a múlt évben megtettem mindent, hogy a kerületek belszervezete idejekorán megtörténjék, a miről a nálam levő jegyzőkönyvek tanuskodnak is. De most, a midőn a legnagyobb erély és tevékenység volna legfőbb feladatunk, sajnálatl kell, hogy értesitselek, miszerint jelenlegi megrendült egészségi állapotom azt nem csak hogy nem engedi, hanem pár hónapi üdülésre van még szükségem, a mig egészségem teljes helyreállítását remélhetem. Ennél fogva telje: bizalommal fordulok hozzád, mint a párt alelnökéhez, légy szives a párt érdekében addig is mindent megtenni, a mig egyesült erővel emelhetjük magasra azt a lobogót, a melylyel Széll Kálmán, Deák Ferenc tanítványa, jog, igazság és törvényesség jelszava alatt meghódította a nemzet nagy részét.

Felkerlek tehát, légy szives engem itt minél előbb felkeresni, a további teendőket megbeszélve, a párt iratárát is egyuttai átvenni.

Mely kérésem után maradtam

őszintén tisztelő barátod

Skublics Jenő

mint a zalamegyei szabadelvű párt elnöke.

Nagykanizsa város képviselőtestülete a járványkórház építési és a városháza tatarozási munkálatait a a megtartott árlejtés eredményéhez képest a legelőnyösebb ajánlatot tett Sallér Lajos nagy anizsai építőmesternek adta ki s a városi tanácsot a szerződés megkötésével megbizta, egyuttal az építkezési munkálatok ellenőrzésére Vécsey Zsigmond polgármester elnöklése mellett Király Sándor városi mérnök, dr. Rácz Kálmán városi orvos, Plosszer Ignác, Eperjesy Sándor, Blau Lajos, Unger Ullmann Elek, Elek Lipót, Stern Sándor és Morandini Román városi képviselőköl álló bizottságot küldötte ki.

Ritka családi ünnepély. Hosszu nemzedékek történetében is ritka ünnepség folyt le e hó 2-án Margitai József csáktornyai áll. tanítóképző intézeti igazgató családjában. Ugyanis aranylakodalmát ünnepelte atya Margitai (Mayhen) Ferenc, ki félszázadot töltött a magyar népoktatásügy szolgálatában. Ezüstlakodalmát ülte maga Margitai József és ugyancsak ezüstlakodalmát nővere, Valló Vilmos kassai főreáliskolai tanár neje; Margitai József leányának, Ilonának pedig Dékány Mihály csáktornyai képezdei tanár esküdt öök hűségét. A megható négyes frigy a csáktornyai plébánia templomban nyert egyházi megáldást a rokonok, jóbarátok s örísi közönség jelenlétében. Dr. Vuskics Gyula nagyváradi plébános, szentszéki ülnök, az ünneplő család rokona adta össze az ifju párt. Aztán hozzájuk csatlakoztak az aranylakodalmas és ezüstlakodalmas párok, kikhez dr. Vuskics intézett minden szívet és lelket mélyen megindító szép beszédet. Méltatta, hogyan hagyta egymásra három nemzedék az Isten félelmének otthon boldogságának és a szív bekéjének erényeit. A nagyszülők és szülők példájából megható intelmeket vont le az ifju párnak, mely fényes násznappl vonult ki a templomból. Az esküvön tanuk voltak: Terhócz István miniszteri osztálytanácsos, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, Boda Sándor földbirtokos s Margitai Károly, a menyasszony nagybátya. A képzőintézetnek e célból feldíszített tornacsarnokában volt az ünnepség folytatása, kitünő hangulatban, Sárközy zenéje mellett egész világos virradtig. A táncból és jókedvből az öregek is kivették részüket, s valóban az égnek nagy kedvezése kell ahhoz, hogy az unoka a maga lakodalmán ötven éves házasságban megöszült nagyatyját láthassa, amint sorra forgatja az ifju hölgyeket. A négyes frigy hőseihez számos távirat és levél érkezett.

Gazdasági tanári kinevezés. A földmívelésügyi m. kir. miniszter Fábér Sándort, a keszthelyi gazdasági tanitótövezet beosztott gazdasági akadémiai segédtanárt, — szolgálati beosztásának érintetlenül hagyásával — gazdasági tanitótövezeti rendes tanárrá nevezte ki.

Vátozások a keszthelyi főgymnasium tanári karában. Dr. Kunec Elek csornai prépost és a premontrai kanonok rend prelatusa az 1901/2-ik iskolai évre dr. Haraszty Sándor, dr. Magasházy Antal és Steiner Miklós keszthelyi főgymnasiumi tanárokat Szombathelyre, mig Horváth Gellért, dr. Markovics Arnold, Varga István és Köhalmi Márton szombathelyi főgymnasiumi tanárokat Keszthelyre helyezte át.

Negyven évig tanitónó. Özvegy Emecz Józsefnő született Braun Borbála negyven évi szolgálati idő után mély alatt folyton a keszthelyi községi népiskolánál működött közmegeledésre, a jól megérdemelt nyugalomba vonult. Ebből az alkalmából Keszthely város községe méltó óvációban részesítette a nyugalomba vonult tanitónót, a kit Nagy István városbíró a város nevében értékes ezüstkoszorúval lepette meg, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő elismerő irattal tüntetett ki, Bory Imre községi népiskolai igazgató pedig a testület nevében bucsuzott el. köztisztületben állt kártarsuktol.

Szerkesztő változás. Borbély György, a »Magyar Paizs« szelkesető tulajdonosa, a kiadó tulajdonosi jog megtartása mellett a lap szerkesztésétől visszalépett s a szerkesztést egyelőre dr. Kele Antal zalaegerszegi köz- és váltóüggyvéd vette át.

Vasuti értekezlet. A Tapolca—keszthelyi h. é. vasut érdekelttségét Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselő, a végrehajtóbizottság elnöke, Tapolcára június hó 30-ára értekezletre hívta egybe, amelyen elnök örömmel tudatta az érdekelttség tagjaival, hogy a vasut megépítésének útjába nagyon csekély akadály van, amennyiben még csak 36.000 korona hiányzik, amely törzsrészvények útján fedezendő s bizton hiszi, hogy az összeget az érdekelttség még jegyezni fogja s hogy jó példával menjen elő, amár eddig jegyzett összeg felül ujabban 600 koronát irt alá a még hiányzó összeg fedezésére. Az értekezlet örömmel vette tudomásul a jelentést, valamint azt a biztató ígéretet, hogy a vasut építési munkálatait már az őszszel megkezdik.

Állami tisztviselők mozgalma Zalaegerszegen Az állami tisztviselők érdekében városunkban alakult intéző-bizottság . hó 3-án Odor Géza bizottsági elnök elnöklete alatt ülést tartott, amelyen elnök beszámolt a kiküldött szükebb bizottság eddigi működéséről; ugyanis a bizottság a memorandumot elkészítette, kinyomatta s egyet a kerület országgyűlési képviselőjének útján az országgyűléshez adtak be, továbbá egy-egy példányt elküldöttek a vidéki bizottságoknak; a jelentést a gyűlés tudomásul vette. Majd előterjesztették a magyar köztisztviselők országos szövetségének átiratát országos kongresszus tartása s egyuttal az azon való képviseltetés tárgyában. Az intéző-bizottság csak abban az esetben járul hozzá a felt indítványhoz, ha a országos szövetség az intéző-bizottság részétöl kibocsátott programot tá-

mogatásában részesíti. Végül az állami tisztviselők mozgalmanak hathatós támogatásáért a fővárosi lapoknak a bizottság köszönetét és elismerését fejezte ki s a köszönő irat megszerkesztésével a bizottság jegyzőjét bizta meg.

Vasuti kinevezés. A magyar államvasutak igazgatója Dausek Gyula sümegi vasuti állomásfőnököt az igazgatóságának forgalmi osztályába ellenőrré nevezte ki, utóda Flay Barabás devecseri állomás főnök lesz.

Gyászhir. Szilvágyi Gyula légrádi ág. ev. lelkész, a magyarosodásnak a határszelen lelkes apostola, 56 éves korában elhunyt. A légrádi ág. ev. gyülekezet közszertetben állt lelkészenek elhunytáról külön gyászjelentést adott ki. — Béke a derek lelkész poraira!

A perlaki állami tisztviselők. folyó évi július hó 1-én tartott értekezletükön a tordai tisztviselők mozgalmaóhoz csatlakoztak, az állandó bizottság megalkotófták, melynek elnökévé Horváth Csongor János kir. járásbíró-intéző elnökévé Horváth Géza adóhivatali ellenőrt, s jegyzőjévé Dr. Koblicz Elek kir. járásbírosági albíró megválasztattak. Egyuttal elhatározták, hogy kongresszus tartását szükségesnek vélik, országgyűlési képviselőjükhöz a mozgalom támogatása vezet kérelemmel fordulnak.

Arckép leleplezés. A zalaegerszegi kereskedő ifjak egylete köztszertetben álló elnökének, Balassa Benő felső kereskedelmi iskolai tanárnak, arcképét leleplezte s azt helyiségében kifüggesztette. Az arckép leleplezési ünnepélyt június 30-án tartották az egyleti helyiségben, ahol a népszerű elnököt Lachenbach Pál jegyző üdvözölte, mire az elnök köszönetét fejezte ki a gyöngéd figyelemért s biztosította a tagokat, hogy továbbra is szíven hordja ügyüket.

Tanitói áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Péterffy József zalaegerszegi állami gazdasági szaktanitót a kiskun-dorozsmai állami elemi iskolával kapcsolatos gazdasági ismétlő iskolához jelen minőségében áthelyezte.

Anyakönyvvezető kinevezése. A m. kir. belügy-miniszter Martinesics István körjegyzőt a zalabéri anyakönyvvezető kerületbe anyakönyvvezetővé, Gross Vilmos községi orvost a légrádi kerületben anyakönyvvezető helyettesévé nevezte ki.

A zalaegerszegi karácsonyi egyesület nyári mulatságát konfetti dobálással és világpóstával egybekötve a Baross-ligeti vendéglőben a választmány újabb intézkedése folytán július hó 21-én tartja.

Áthelyezés A m. kir. igazságügyi miniszter Vogrinicsics Ödön nagykanizsai kir. törvényszéki irnokot az aradi kir. járásbírosághoz helyezte át.

A perlaki tanitói közgyűlés lefolyását lapunk más helyén találja olvasó közönségünk. Itt beszámolni akarunk egyes benyomásainkról. Jól esett tapasztalni a vármegye különböző helyeirel egybekötött tanitóságnak, hogy a közgyűlés alkalmából több házon nemzeti lobogó lengett, hogy hétköznap dacára az utcajárdák felöntözve, söpörve voltak; hogy a város intelligentiája Tóth Sándor elemi iskolai igazgatót az elszállásolás és rendezés fírasztó munkájában hathatósan támogatta s a megjelenteket igazi magyar vendégszeretettel fogadta, egyutt volt a tanitósággal úgy az ismerkedési estélyen, mint a közgyűlés után tartott banketten, De a mi a szakférfiaknak igazi meglepetést és el nem titkolható örömet s nem egy részéről méltán irigységet keltett, az a gyönyörű elemi iskola, tágas, gyümölesterkben gazdag udvarával, mellette a mintaszertü berendezésű ovoda kis paradicsommal alakított udvarával. Örömmel vettük tudomásul, hogy az udvarok gyönyörű parkirozása, gyümölesterkkel való ellátása Tóth Sándor elemi iskolai igazgatónak az érdeme, aki évek óta vezeti a perlaki iskola igazgatását a közönség teljes megeledésére s aki a közgyűlési rendezés fírasztó munkáját egyedül végezte s vele a megye tanitóságának elismerését és köszönetét kivívta. — A közgyűlés befejeztével tartott banketten nyolcvanvan vettek részt s azon mindvégig fesztelen jó kedv s derült hangulat uralkodott, fűszerezve több lelkes felkösztöntővel, melynek sorát dr. Ruzsicska Kálmán kezdte meg, éltetve felséges királyunkat; a felkösztöntőt felállva halgatta meg a közönség és zajos éljennel kísérte; Szalay Sándor dr. Wlassics Gyula miniszterre, Poredus Antal dr. Ruzsicska Kálmánra, Kertész József Perlak hazafias, a tanügyért lelkesedő és vendég szerető közönségére, Mencei vároly Margitai Józsefre, dr. Ruzsicska Kálmán Perlak társadalmára, gondnokságára, annak elnökére Horváth Csongor Jánosra és Kovács Rezső főszolgabíróra, Margitai József Szalay Sándor elnökre és az egyesület tisztviselőire, Szücs Imre Tóth Sándorra, Peczek György a megye tanitóiira, dr. Ruzsicska Kálmán Udvardy Iguácra, Margitai József a jelen volt egyházi férfiakra, Tuboly Viktor a nőkre üritették poharukat. Azután oszladozni kezdett a a társaság a szélrózsa minden irányába, magával vivén egy tanulságos és kedves nap emléket.

Névváltoztatás. A m. kir. belügyminiszter kiskorú Buzsó Imre csáktornyai lakos vezetéknevének »Baltavári«-ra kért átváltoztatását megengedte.

Vasuti előmunkálati engedély meghosszabbítása. A kereskedelemügyi miniszter Eitner Zsigmond sümegi börgyárosnak és Stein Miklós budape ti mérnöknek a dunántúli h. é. vasutak Sümeg állomásától Csabrendek, Káptalanfa, Devecser és Noszlop éri útjával a M. Á. V. Pápa állomásig vezetendő gőzmozdonyu h. é. vasutvonlra a mult évi május 16-án kelt rendelettél kiadott s a mult év folyamán a jogáról lemondott Hertelendy Ferencel egyetemlegesen birt előmunkálati engedelem érvényét a lejáratótl számítandó további egy évre meghosszabbította. Ugyancsak a kereskedelemügyi miniszter Matkovich Tivadár dr. Tuszkáu Valdemár és Köves Jenő veszprémi lakosoknak a szombathely-rumi helyi érdekű vasut Rumi állomástól Kám, Csehi, Mintszent és Baltavár érintésével a dunántúli helyi érdekű vasut Túrje állomásig vezetendő gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonlra az 1896 évi április hó 13-án kelt rendelettél kiadott és legutóbb mult évi április hó 27-én meghosszabbított előmunkálati engedelem

rvényét a lejárattól számítandó egy évre meghosszabbította.

Felvétel szüneti tanfolyamra. Négy hetes gazdasági tanfolyam lesz a szentimrei főimóves iskolánál. A tanfolyamra, amely július hó 15-étől augusztus hó 10-ig tart, vármegyénk területéről 100 korona államszegély mellett Hajnal János muraszentkereszti, Horváth László zalavölgyi, Major Károly hodosáni és Németh Feren rédcisi tanulókat vettek fel.

Rablógyilkosság. Domasinecen f. hó 1-én éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Tomacek Imréné lakásába, aki vagyonos asszony bérében állott. Az asszony egyedül volt otthon és így a gazemberek könnyen végeztek vele: megkötözték és agyonverték s azután feltörték a szekrényeket s onnan mintegy 9000 korona készpénzt és több kötelezvényt vittek el. A perlaki csendőrség a tetteseket erőlyesen nyomozza.

Villámütés. F. hó 5-én délután a zivataros eső alkalmával a villám Fárner Márton bessenyei földbirtokos lábás pajtájába beütött s azt felgyújtotta s a pajtában volt takarmány elégett.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén június 30-án a hivatalos adatok alapján: *veszettség:* Bányavár 1 u., Dráva-Vásárhely 1 u., Tárnok 1 u., Köveskállya 1 u.; *sértésorban:* Szécsisziget 1 p., Kapos 3 u., Kővágóörs 9 u., Mindszentkállyakifalud 4 u., Monostorapáti 3 u., Szentbékállya 11 u.; *sértésvész:* Alsólendva 1 u., Hidvég 1 u., Szeptenek 2 u., Alsópáhok 2 u., Szentgyörgyvár 2 m., Zalaszántó 5 u., Bánokszentgyörgy 1 t., Maróc 1 u., Letenye 1 u., Győrűszeg 4 u., Milej-Egyházszeg 2 u., Náprádfa 7 u., Ormándlak 1 u., 2 m., Pálűszeg 3 u., Rózsaszeg 3 u., Mifésfa 1 m., Padár 8 u., Nyírád 1 m., Prága 8 u., Szóc 12 u., Csátár 4 u., Döbréte 1 u., Gyűrűs 7 u., Kemendollár 11 u., Söjtör 1 m., Szeptek 4 u., Nagykanizsa 7 u.

IRODALOM.

Magyar Bazar. Ezt a legrégebb, legjobb divatlapot az Athenaeum r. t. adja ki. A „Magyar Bazar“ az egyetlen magyar divatlap, mely havonként négyszer jelenik meg, mindig bő divatárszettel, gyönyörű színes divatképekkel és illusztrált szépirodalmi melléklettel. A „Magyar Bazar“ borítékján annyi tudnivalót közöl a társaságból, háztartásból, regényt, amennyit egyetlenegy sem a hazai divatlapok közül: a „Magyar Bazar“ előfizetési ára 1/4 évre 4 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, Pest-ut 54.

Kis Lap. Több mint negyed évszázad óta gyönyörű kötetű a „Kis Lap“ című képes gyermekújság Magyarországra apró olvasó közönséget. Hétről-hétre mint szívesen látott vendég kopogtat be a magyar családok hajlékába, a hol vidám gondatlan gyermekek repeső szívvel várják, ujongva köszöntik és találgatják, vajjon mi csoda szépét, kedvesét hoz magával? A „Kis Lap“ gyönyörű tartalmához képest díszes kiállításban jelenik meg, mindazonáltal ára oly csekélyre van szabva, hogy mindenki könnyen megszerezheti gyermekének. A „Kis Lap“ az egyetlen magyar gyermekújság, melyet a vallás- és közoktatásügyi min. kir. minisztérium az elemi népiskolák tanuló ifjúságának olvasmányul ajánlott. Előfizetési ára 1/4 évenként: 2 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Mérépés-ut 54.

Közlegnek a választások, országszerte teljes erővel megindultak a választási mozgalmak, melyek ez alkalommal különösen felbuzgatják a közönség figyelmét: mert úgy látszik, hogy ezek a választások döntő erővel fognak bérni hazánk jólétére. Magyarország gazdasági önállósága immár megszűnt a függetlenségi párt lobogójára írt puszta jelszó lenni s maga a kormány párt sem zárkozhatik el többé ridegen az eszme igazsága elől. Ennek az eszmének az igazságáért küzd három évtized óta az Egyetértés s ma, mikor ez az igazság diadalmasan utat tör magának mindenütt, kétszeres értékkel bírnak az Egyetértés hiteles és részletes tudósításai a választási mozgalmakról, melyek gyorsaságra és részletességre nézve felülmúlnak minden más e nemű vállalkozást, mert e nemű tudósításaiban az Egyetértést támogatják nemcsak az ország minden részében levő kipróbált tudósítói, hanem az ország függetlenségi és 48-as párt is, mely hivatalos híreit kizárólag az Egyetértés hasábjain közli. Iparújságok és kereskedelmünknek s általában gazdasági életünknek évek óta tartó pangása is kiváló gondját kezezi az Egyetértésnek. Az Egyetértés nagy nevű vezére: Eötvös Károly most közli e lapban „Gróf Károlyi Gábor följegyzései“ című szenzációs művét az ő ismert remek stílusában. Nemesak az egész magyar, de a külföldi sajtó is pártatlan lelkesedéssel fogadja Eötvös Károly műveit, Ugyancsak Eötvös Károlytól még e negyed év folyamán újabb, remek szépségű művek közlése várható. Az Egyetértés egyéb tartalma is méltó marad a lap régi hagyományaihoz. Tudósításai gyorsak, megbízhatók és részletesek. Tartalma élvezetes és változatos és kiterjed mindenre, a mi az olvasóra nézve csak érdekléllel bírhat. A kiigazánj lapot akar olvasni, az fizessen elő az Egyetértésre, melynek előfizetési ára 1/4 évre 10 kor. Mutatványzámmal szívesen szolgál a kiadóhivatal, Budapest, IV., Papnövelde-utca 8.

Az Olcsó Könyvtárban, a Gyulai Pál által szerkesztett eme választékos gyűjteményben, i. m. egy csomó új fűzet jelent meg. Egytől-egyig kiváló dolgok, melyekkel örvendetesen gyarapodik nemzeti irodalmunk. Az egyik kötet Vörösmarty beszéleit és regéit adja (1198—1200. sz.), a melyek eddig külön nem voltak kaphatók s csak az összes munkákban voltak hozzáférhetőek. Három kötet költői műfordítást is ad a vállalat ezúttal: A makrancos hölgy, Shaksperetől Lévy József fordításában (1201—04 sz.), Schillertől Tell Vilmost Palmer Kálmán fordításában (1215—17 sz.) Lenautól Faust, Szomoró Károly fordítá-

sában (1212—14. sz.), Az Olcsó Könyvtár ezzel egyfelől folytatja a Kisfaludy-Társaság által kiadott „Magyar Shaksper“ olcsó kiadását, másfelől szolgálatot tesz irodalmunknak, a mikor kiadja a nagytehetségű Szomoró Lenau fordítását és a Schiller-féle Tell modern átültetését Palmer Kálmán tollából. — Az új korszak embereit ezuttal Sudermann képviseli, kinek „A kívánság“ című beszélyét Voinovich Géza nyújtja választékos fordításban (1205—08 sz.). Rendkívül érdekes a két krónikás könyv mely az Olcsó Könyvtár érdekes forrásmunkáit szaporítja. Az egyik Einhard krónikásnak Nagy Károly élete, a középkor emez egyik legérdekesebb krónikája, melyet az írásmesterségben a'aposan jártas barátkorfáts közül a nagy császáról (1209—11. sz.) s a mely a legbecesebb kufforrás Nagy Károlyról. A másik bennünket még közelebről érdeklő munkát Franknói Vilmos teszi közzé: Egy pápai követ Mátyás udvaránál (1218—20. sz.). Pecchinoli Angelo 2 évig tartózkodott mint pápai követ Mátyás udvaránál, s leírásai, jelentései új és eddig ismeretlen adalékok Mátyás királyról, melyekből Franknói mesteri kézzel szedte egybe mindazt, a mi bennünket kíváncsian érdekel. — Ez a sorozat is mutatja, mily nagy gondal történik meg az Olcsó Könyvtárba fölveendő kiválasztása, s ennek tudható be, hogy ez a vállalat, mely most már túl van az 1200 számon, valóságos kínese háza irodalmunknak. Az olvasható szöveget, a jó papirt megszoktuk a Franklin-Társulat eme könyvtáránál, melynek minden egyes száma 20 fillér. Az 1200 szám három sorozatban csinos vászonkötésben is kapható 40 kötetes sorozatokként 100 koronáért; ebben az alakban részletfizetésre is.

Régény-gyűjtemény. A „Magyar Hírlap“ előfizetői karácsonykor gyönyörű ajándékban részesülnek. Annyi kötet regényt kapnak ugyanis teljesen díjtalanul, ahány hónapig karácsonyig fáz előfizetők sorában voltak. Ez ajándéknak első kötetét, mutatványként, már szétküldtük előfizetőinknek. Az új eredeti regény címe: A királytigri szerzője: Bársony István, irodalmunk e kitünősége. E regényt összes előfizetőink megkapták. Július hó folyamán küldjük szét valamennyi előfizetőinknek a karácsonyi ajándékul ígért regények közül a másodikat. Ezt a regényt Abonyi Árpád kiváló írónk írta. Címe: A pavlói csoda. Újonnan belépő előfizetőnk úgy a Bársony István, mint az Abonyi Árpád regényét szintén megkapják. A „Magyar Hírlap“ nagynevű és felejtethetetlen emlékü alapítójának, Horváth Gyulának a testvérhuga, Horváth Janka, a jeles író, és a magyarországi, de kivált az erdélyrezi magyar urisoztály alapos ösmerője, „Küzdelem a névért“ címmel érdekes regényt írt lapunk számára, amelynek kezdőszáma azok is megkapják, akik időközben fizetnek elő. A „Magyar Gênio“ című szépirodalmi illusztrált folyóiratot a Magyar Hírlappal együtt féláron énegyedre kilenc koronáért kapják az előfizetők. Kedvezményes áron negyedévenként egy koronáért és ötven fillérért jutnak egyszersmind a remek Francia Divatlaphoz és a Képes Gyermeklaphoz negyedévenként egy koronáért. A szerkesztői üzenetek rovatában a Magyar Hírlap minden előfizetőjének készséggel és ingyen választól közérdekű kérdésekre. Előfizetési árak: A „Magyar Hírlap“ előfizetési ára felévre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy hónapra 2 korona 40 fillér. Előfizethetni lehet a kiadóhivatalban, Budapest, V., Honvéd-utca 10 szám. A „Magyar Hírlap“ kiadóhivatala.

A „Zenő Magyarorszá“ zongora és hegedű zenemű folyóirat 13-ik füzeté tartalmazza a következő szép zenemű újdonságokat: I. Szántó Ferenc „Adatok bort utoljára, hadd iszom“ és II. Jaj a szemed, a szép szemed mindenét“ magyar dalait. III. Lányi Ernő „Elegia“ salon darabot. IV. Székely Márton „A köny“ műdalt. V. Lousa Fülöp „A Manhattan partjáról indulót. Ily gazdag tartalommal jelenik meg a „Zenő Magyarorszá“ minden füzeté. Előfizetési ára negyedévre 3 korona. Előfizethetni: „Zenő Magyarorszá“ (Klökner Ede) zenemű kiadóhivatalában, Budapest VI. Csengery-utca 62 sz. VIII. József-körút 24. intézendők és a honnan mutatvány füzetet 60 fillér beküldése ellenében megismeres betmentve küldenek.

Szünidőre. A szünidőben még inkább szüksége van a fiatal leányoknak az olvasmányra, a szórakoztató, mulattató újságra. Ez újság a Magyar Leányoké. A mint az új negyed felhívásából olvassuk, hogy a szerkesztőségnek különös gondja lesz reá, hogy a lapot a nyári szünidő alatt még gazdagabb tegye, s a mulattató olvasmányokon kívül nem téveszti szem elől a komolyabb irányú cikkeket sem, valamint a háztartás, kertészet, kézmunka, nevelés és mindenféle, a női foglalkozások körébe vágó közlemények gazdag tárházat nyújtja e lap. Ajánljuk a legmelegebben ezt a lapot a fiatal leányok számára. Negyedévre 3 korona. Kiadóhivatal Budapest, Andrásy-ut 10. sz.

A Kert, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap, f. évi 13-ik számának tartalma: konyhakertészet, gyümölcsészet, díszkertészet, tárcsa, méhészet, közletről és távo-ról, lugos, faiskola, gyógy-és iparnövények, gép- és eszközlétár, világszemle, hírek, rovartan, apró szakközlemények, szerkesztői üzenetek, fametszetek. Ára a havonként kétszer megjelenő szaklapnak egy évre 6 korona, kertészek részére 4 korona. Előfizethetni a lap kiadóhivatalában Budapest, VII. Rottenbiller u. 33 sz. a.

Foulard-selyem 65 krtól 3 frt 65 krig meterenként blouzokra és ruhákra, valamint »Henneberg-selyem« fekete fehér és színes 65 krtól 14 frt 65 krig meterenként mindenkinél ritelbér- és vámmentesen háchoz szállítva. Mintak postafordultával. Schweizba kétszeres levélbelyeg teendő a levelekre.

Henneberg G. selyem gyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben

Nyilt-tér.

Nestlé gyermekliszt!

a legkötelesebb táplálék

kis gyermekek részére.

Egy adag 1 kor. 80 fill.

Kísérletre féladag 1 K.

Nem kell hozzá semmi tej!

Ez a leghiresebb, több mint

harminc év óta bevezetett

és kipróbált tápszer gyerme-

keknek pótolja az anyatejet-

Hasmenes és hányás ki-

zárva.

A Nestlé-gyár évenként

35 millió adagot produ-

kál. Naponként 132.000

liter tejet használ fel.

Főraktár: F. Berlyák Bécs I. Naglergasse I

Nestlé kondenzált teje cukorral 1 adag 1 kor.

„Nestlé kondenzált teje cukor nélkül, ajdonsó g“

egy adag 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferenc urnak, gyógyszerész Neunkirchenben. Also-Ausztriában, a remua es köszvény elleni vertisztító thea feltalálójá.

Midőn jelen sorokkal a nyilvánosság elé lépek, teszem azt, mert kötelességemnek tartom Wilhelm urnak, neunkircheneri gyógyszerésznek, legbensőbb köszönetemet nyilvánítani a kituno szolgálatért, amit nekem tett kituno vertisztító theaja közveny tajdamamban es egyuttal mindazoknak, akik e tajdamas betegségben szenvednek, figyelmet tel akarom hívni erre a kitünőnek bizonyított theara. Nem vagyok képes leírni a borzasztó tajdamakat, amiket teljes három even keresztül minden idovartozas alkalmával szenvedtem tajdajmban s a melytől semmi gyógyszer, sem kenturdozes meg nem szabadított. Alvas nélküli töltöttem ejjeleket agyamban, evgyam elveszett s testi erom napról napra fogyott. Fent nevezett theajat negy heten at használva, a tajdamaktól nemcsak teljesen megszabadultam, hanem most is, mikor mar hat hete theat nem iszom, egész testi állapotom megjavult. Abban a meggyőződésben vagyok, hogy mindenki, aki hasonló bajokban szenved s ezen theat használja, epen úgy, mint en, adami fogja Wilhelm Ferenc urat, ezen thea feltalálóját.

Kitünő tisztelettel

Butschin-Sreitfeld grófné,

főhadnagy neje.

Feltevés szerkesztő és kiadótulajdonos

UDVARDY IGNÁC.

ad 2969 szám/tkv. 1901.

Arverési hirdetmény.

A zalaegerszegi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi központi telekárképzőtár vegrehajtatónak Horváth Alojzia Hajgató Ferencné vegrehajtatást szenvedo eiten 520 kor. tőkekövetelés és járutekai irán vegrehajtatási ügyben a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalaegerszegi 244 szjkyben levő következő ingatlanokból Horváth Alojzia 1/5 od rész jutalekára es pedig: † 289 hrszam alattira 2055 kor. † 2118 hrszam alattira 26 kor. † 2693 B/2 hrszam alattira 55 kor. † 2111/a hrszam alattira 17 kor. † 290/b hrszam alattira 4 kor. II. a zalaegerszegi 1398 szjkyben † 2107 hrszam alattiból ugyanannak 6/10-ed rész jutalekára 192 korona ezennel megállapított kikialtási árban arverés elrendeltetik es hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1901 évi augusztus hó 2-ik napján d. e. 10 órakor Zalaegerszegen a telekkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alul is el fognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 203 kor. 50 fill., 2 kor., 60 fill. 5 kor. 50 fill., 1 kor. 70 fill., 40 fill., 19 kor. 20 fill. keszpénzben vagy az 1881 évi LX. tc. 48 §-a alatt jelzett árfolyammal számított es az 1881 évi november 1-en 3333 szám alatt kelt I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt ovadekkeses értékpapirban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881 évi LX. tc. 170 §-a értelmében a bánatpenznek a bíróságnál felőleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Zalaegerszegen 1901. évi április hó 18-ik napján.

Rutich kir. törvszéki bíró.

SCHOTOLA ERNŐ

a ruggyanta (gummi)gyártás meghonosítója Magyarországon szőlészeti és borászati szaküzlete
Budapest,

Fonciére palota, Andrásy-ut és Váci-körút sarkán.

Ajánl a tavaszi szőlészeti munkálatokhoz:

"SIMPLEX"-permetezőt,
"EGYSZERÜSEG"-szénkéreg fecskendőt,
kézi, fuvó és hátán hordozható
KÉNPOROZÓKAT,
amerikai gummiójtószallagot, molyfecs-
kendőt és lámpát,
vegytisztá 99.8% tartalmu
kékkövet,
szicíliai, finoman őrölt kénport
rafiահանсot,
angol acélból készült
szőlőmetszőollót és ojtókést, stb. stb.
Minták, árajánlat és árjegyzék ingyen és bérmentve.

492 szám/v 1901.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt kir. bír. végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíró 1901. V. II. 419 számú végzése által zalaegerszegi takarékpénztár végrehajtó javára Szabó László és Szladovics Imre rádi lakosok ellen 381 kor. tőke, ennek 1901. évi február hó 23-tól járó 6% kamata, ugy járnékai erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt, 680 kor. becsült szarvasmarhák, lovak, gazdasági eszközök, és számból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis Rádon leendő eszközzésére 1901. évi július hó 19-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az ériutott ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tc. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszeg 1901. évi július 4-ik napján.

Nagy Sándor kir. bírósági végrehajtó.

Gyomorbetegeknek,

akik meghülés, gyomortüherelés, élvezetlen, nehezen emészthető, túlhűdeg, vagy meleg eledélek, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorban, gyomorkatharusban, gyomorgöresben, gyomorírdalomban, nehéz emésztésben vagy elnyalkasodásban szenvednek, a reg kipróbált jó hatású emésztési és vértisztító szert ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitünő gyógyerejnek talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hatatosan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felbőgös, gyomorféreg, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, kölikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott, kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növénybor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növénybor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zala-Egerszeg, továbbá Zala-Szent-Groth, Vasvár, Körmend, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Deveser, Kis-Czell, Mura-Szombat, Bellatince, Marezali, Tapoleza, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathelyi gyógyszerárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növénybort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Az én növényborom alkotórészei: Malagabor 50, borszesz 2.00, glicerin 100, madárberkenyeiz 450, cseresznyeiz 3.20, kőmennyz, anis, helénygöke, amerikai erögyökér, anizál és kalmus gyökér 40.

Vágó János Zalaegerszegen.

„Arany-Bárány szálloda“.

Könyvnyomda, nyomtatványraktár,
könyv, papír, író és rajszerkereskedés.

Zeneművek,
Képes levelező-lapok,
Albumok,
Emlékkönyvek
folyvást nagy választékban.

Nyári mulatságokra

meghívók,
papírlámpák,
konfetti,
Szerpentin-szalag.

Legujabb!! Konfetti-bomba, Legujabb!!
tréfás léggömbök,
diszitések,
tűzijáték felszerelések,
világpostához levelező-lapok
stb. stb.

legolcsóbb áron kaphatók.

Birtok bérbeadás.

Alulírott megvagyok bizva egy 340 holdas legjobb karban levő, teljesen felszerelt uribirtok bérbeadásával. Van szerencsém a bérleni szándékozók figyelmét ezen körülményre tisztelettel felhívni azon értesítéssel, hogy ez érdemben velem bármikor lehet értekezni.

Zalaegerszeg, 1901. július 3-án.

Duzár István.

Meseszerü

Hihetetlen!

olcsó a mi általánosan kedvelt és számos elismeréssel ki-tüntetett

10 óra-speciálitásunk u. m.

Finom nickel-remontoir óra, kitünően szabályozva

36 óráig eljár. I. rendü	K 5 fill. —
A kedvelt nickel-anker-remontoir, Rosskapf rendszerü	" 8 " 50
Fekete-acél remontoir óra 3 acél köpennyel	" 7 " 50
Fehér fém, kettős fedeli, arany szegélylyel	" 7 " 50
Aranyozott-remontoir 3 aranyos köpennyel	" 7 " 50
Oriási nickel-anker óra	" 0 " —

4/kig 1901.

HIRDETMÉNY.

Alulírott által közhírré tétetik, hogy a felsőbagodi körjegyzőséghez tartozó alábbirt községek vadászterületeire a

VADÁSZATI JOG

1901. évi augusztus hó 1-től 1907. évi július hó 30-ig terjedő 6 évi időtartamra az illető községekben a községbíró házában minden községre külön-külön nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe adatik és pedig:

1. Felsőbagodban	1901. július hó 15-én d. e. 9 óra.
2. Alsóbagodban	1901. július 19-én d. u. 2 óra.
3. Bonczodföldön	1901. július 16-án d. u. 2 óra.
4. Bődében	1901. július 16-án d. e. 9-óra.
5. Böröndön	1901. július 18-án d. u. 2 óra.
6. Egyházasormánbükben	1901. július 18-án d. e. 9 óra.
7. Hagyáron	1901. július 15-én d. u. 2 óra.
8. Káváson	1901. július 17-én d. e. 9 óra.
9. Vitenyédzentpálon	1901. július 19-én d. e. 9 óra.
10. Zalaszentgyörgyön	1901. július 17-én d. u. 2 óra.

Az árverési feltételek a felsőbagodi körjegyzői irodában és az illető községek bírójánál bármikor megtekinthetők.

Felsőbagodban 1901. július hó 2-án.

Paulin József

körjegyző.